

HRVATSKI ŽELJEZNIČKI MUZEJ

Mihanovićeva 12, 10000 Zagreb, tel./faks 01/3782-862,
http://www.tel.hr/hž

Tip muzeja:	specijalni muzej
Vrsta muzeja:	tehnički
Djelokrug:	republički
Godina osnutka:	1991.
Osnivač:	Hrvatske željeznice
Ravnatelj:	Ivan Matić
Broj stručnih djelatnika:	2

Helena Bunjevac

1. Skupljanje građe

1.2. Terensko istraživanje

Terenskim istraživanjem u organizacijskim jedinicama HŽ-a tijekom 2001. g. prikupljen je veći broj natpisnih ploča s parnih i drugih vrsta lokomotiva iz nekadašnjega željezničkog vučnog parka u Hrvatskoj. Ploče su prikupljene, preuzete i upisane u inventarno stanje HŽ-a.

1.6. Ustupanje

Otpisom osnovnih sredstava koja više nisu u uporabi, željeznička je organizacijska jedinica iz Rijeke ustupila Muzeju decimalnu vagu nosivosti 750 kg.

2. Zaštita

2.3. Restauracija

Tijekom 2001. g. restauriran je veći broj natpisnih lokomotivskih ploča iz zbirke HŽM-a. Restauratorski posao obavljen je u galvanizacijskoj radionici TŽV-a *Gredelj* u Zagrebu. U rujnu iste godine obavljena je konzervatorska zaštita, a potom i restauracija parne lokomotive JŽ 125-052, koja je 1992. postavljena kao spomen-lokomotiva na platou uz Glavni kolodvor Zagreb. Konzervatorske i restauratorske radove izveli su radnici TŽV-a *Gredelj*, Pogona vagona i vlakova.

3. Dokumentacija

3.1. Inventarna knjiga

Inventarna knjiga fundusa HŽM-a popunjena je s 48 novih upisa, i to s područja izgradnje te održavanja željezničkih pruga, željezničkih vozila i drugih kapaciteta. Knjiga tehničke dokumentacije trenutno sadrži 2.424 jedinice, s time da je u 2001. g. povećana jednim upisom.

3.3. Fototeka

U muzejskoj fototeci zabilježeno je 407 novih upisa, s ukupno 803 fotografije. Od tog broja 7 je fotografija lokomotiva, 4 fotografije vagona, 2 fotografije motornih drezina i ostalih pružnih vozila, 160 fotografija željezničkih pruga, pružnih postrojenja i pribora za održavanje pruga, 17 fotografija signalno-sigurnosnih uređaja i elektropostrojenja, 548 fotografija odnosi se na kolodvorske zgrade,

Parna lokomotiva JŽ 125-052, postavljena kao spomen-lokomotiva na Zagreb Glavnome kolodvoru, snimljena neposredno nakon obavljene restauracije. Ispred lokomotive dio je stručnog tima iz TŽV-a *Gredelj* koji je radio na obnovi lokomotive. Snimio D. Staničić

ložionice i druge službene zgrade, a 181 fotografija vezana je za prigodna događanja u HŽ-u. Muzejska fototeka sadrži 5.402 fotografije. Fotografije su izvorne ili presnimke starih fotografija i razglednica odnosno snimke aktualnih željezničkih vozila, objekata, pruga i pružnih postrojenja, signalnih uređaja i elektropostrojenja, događaja vezanih za rad i djelovanje cjelokupnoga željezničkog sustava te snimke događaja i djelovanja HŽM-a.

3.5. Videoteka

Interna videoteka povećana je s 5 primjeraka videozapisa. Videoteka ukupno sadrži 20 videozapisa.

4. Knjižnica

4.1. Nabava

Knjižnični fond povećan je tijekom 2001. g. za 113 naslova, i to pravilnika, monografija, časopisa i publikacija čiji je sadržaj vezan za povijest željezničkog sustava i razvoj željezničkog prometa. Dio novoprikupljenoga knjižničkoga fonda pripada starijem izdavaštvu JŽ-a, a dio potječe iz tekućeg izdavaštva HŽ-a. Dio primjeraka novouknjiženoga knjižničkoga fonda HŽM-a donirali su drugi željeznički muzeji i pojedinci. U svom knjižničnome fondu Muzej posjeduje ukupno 1.667 naslova.

4.2. Stručna obrada knjižničkog fonda

Knjižnična građa razvrstana je prema tematskim cjelinama i smještena na police u posebnoj prostoriji. Redovita stručna obrada knjižničkog fonda obavlja se prema pojedinim temama za izradu kataloga muzejskih predmeta i muzejske građe. Detaljna stručna obrada provodi se pri pripremi projekata znanstvenoistraživačkoga, publicističkoga i izložbenog tipa.

4.5. Ostalo

Rad s korisnicima muzejskoga knjižničkog fonda povremen je i obuhvaća omogućivanje osobnog uvida u građu te pružanje dodatnih podataka, obrazloženja, uputa i stručnih ekspertiza o građi vezanoj za željezničku povijest.

5. Stalni postav

Muzej nema stalni postav u Zagrebu. Manji dio građe izložen je kao stalni postav u zgradi prometnog područja Vinkovci.

6. Stručni rad

6.1. Ekspertize

Tijekom 2001. g. obavljene su 22 usmene ekspertize s područja razvoja željezničkog sustava. Istodobno obavljena je ekspertiza pisane i fotografske građe vezane za povijest športskog djelovanja zagrebačkih željezničara te ekspertiza građe o razvoju zagrebačkoga željezničkog čvorišta.

6.5. Publicistička djelatnost

- Bunijevac, Helena. *Izložba Samoborskog muzeja u povodu 100. obljetnice "samoborčeka"*. // Željezničar, br. 665 (2001.), str. 62.
- Bunijevac, Helena. *Deset godina Hrvatskoga željezničkog muzeja*. // Željezničar, br. 665 (2001.), str. 40-41.
- Bunijevac, Helena. *Izložba Željezničari i šport*. // Željezničar, br. 666 (2001.), str. 55.
- Bunijevac, Helena. *S otvaranja izložbe Željezničari i šport*. // Željezničar, br. 667 (2001.), str. 43.
- Bunijevac, Helena. *Završena izobrazbeno-odgojna akcija Jačajmo se*. // Željezničar, br. 668 (2001.), str. 51.
- Bunijevac, Helena. *HŽ-ova vozila sudjelovala na paradi muzejskih vozila u Budimpešti*. // Željezničar, br. 669 (2001.), str. 14.

- Bunijevac, Helena. *Mađarski povijesni željeznički park*. // Željezničar, br. 671 (2001.), str. 54-55.
- Bunijevac, Helena. *Počelo restauriranje Katice*. // Željezničar, br. 671 (2001.), str. 40.
- Bunijevac, Helena. *Obnovljena lokomotiva oznake 125-052*. // Željezničar, poseban broj (listopad 2001.), str. 29.
- Bunijevac, Helena. *Imenovan Muzejski odbor*. // Željezničar, br. 673 (2001.), str. 47.
- Bunijevac, Helena. *Vijesti o radu HŽM-a*. // Željezničar, br. 674, str. 50.
- Bunijevac, Helena. *Obljetnice međimurskih pruga (5)*. // Željezničar, br. 663 (2001.), str. 62-63.
- Bunijevac, Helena. *Obljetnice međimurskih pruga (6)*. // Željezničar, br. 664 (2001.), str. 62-63.
- Bunijevac, Helena. *Uz otvaranje unske pruge*. // Željezničar, br. 664 (2001.), str. 8.
- Bunijevac, Helena. *Povijesne zabilješke o samoborskoj pruzi*. // Željezničar, br. 665 (2001.), str. 62-63.
- Bunijevac, Helena. *Zagrebački željezničari i šport (1)*. // Željezničar, br. 666 (2001.), str. 62-63.
- Bunijevac, Helena. *Zagrebački željezničari i šport (2)*. // Željezničar, br. 667 (2001.), str. 60-61.
- Bunijevac, Helena. *Zagrebački željezničari i šport (3)*. // Željezničar, br. 668 (2001.), str. 0-61.
- Bunijevac, Helena. *Zagrebački željezničari i šport (4)*. // Željezničar, br. 669 (2001.), str. 62-63.
- Bunijevac, Helena. *Stota obljetnica izgradnje pruge Gabela-Zelenika s odvojcima prema Gružu i Trebinju (1)*. // Željezničar, br. 670 (2001.), str. 58-59.
- Bunijevac, Helena. *Stota obljetnica izgradnje pruge Gabela-Zelenika s odvojcima prema Gružu i Trebinju (2)*. // Željezničar, br. 671 (2001.), str. 58-59.
- Bunijevac, Helena. *Sto deset godina tramvajskoga prijevoza u Zagrebu*. // Željezničar, br. 671 (2001.), str. 52-53.
- Bunijevac, Helena. *Obljetnica najteže željezničke nesreće u Hrvatskoj*. // Željezničar, br. 671, str. 41.
- Bunijevac, Helena. *Sto godina željezničkog novinarstva u Hrvatskoj*. // Informativna glasila TŽV-a Gredelj, Zagreb: HŽ, 2001.
- Bunijevac, Helena. *Povijest zagrebačkoga željezničkog čvorišta (1)*. // Željezničar, br. 672 (2001.), str. 56-57.
- Bunijevac, Helena. *Povijest zagrebačkoga željezničkog čvorišta (2)*. // Željezničar, br. 673 (2001.), str. 60-61.
- Bunijevac, Helena. *Obljetnice željezničkih pruga (1)*. // Željezničar, br. 673 (2001.), str. 58-59.
- Bunijevac, Helena. *Povijest zagrebačkoga željezničkog čvorišta (3)*. // Željezničar, br. 674, str. 58-59.
- Bunijevac, Helena. *Obljetnice željezničkih pruga (2)*. // Željezničar, br. 674, str. 56-57.
- Bunijevac, Helena. *Životopis samoborske željeznice*. // Hrvatska revija, br. 1 (2001.), str. 133-137.
- Bunijevac, Helena. *Riječka luka: Važnost željeznice u razvoju riječke luke*. // Rijeka: Muzej grada Rijeke, 2001.
- Bunijevac, Helena. *Zagrebačko željezničko čvorište: Oblikovanje i razvoj zagrebačkoga željezničkog čvorišta*. // Zagreb: HŽ-Hrvatske željeznice
- Bunijevac, Helena. *Povijest željeznice u Županiji bjelovarsko-bilogorskoj* // Euro City, putna revija Hrvatskih željeznica, br. 1 / 2001., str. 26-33.

- Bunijevac, Helena. *Povijest željezničkih pruga u Županiji dubrovačko-neretvanskoj*. // Euro City, putna revija Hrvatskih željeznica, br. 2/ 2001., str. 36.-43.
- Bunijevac, Helena. *Povijest željeznice u Županiji varaždinskoj*. // Euro City, putna revija Hrvatskih željeznica, br. 3/2001., str. 44.-51.
- Bunijevac, Helena. *Nostalgičan izlet u željezničku prošlost*. // Euro City, putna revija Hrvatskih željeznica, br. 3/2001., str. 52.-55.
- Bunijevac, Helena. *Razvoj i djelovanje Hrvatskoga željezničkog muzeja*. // Euro City, putna revija Hrvatskih željeznica, br. 4/2001., str. 68.-73.
- Bunijevac, Helena. *Grad za 21. stoljeće: Zanimarivanje industrijske baštine Hrvatskih željeznica*. // Karlovac: Društvo arhitekata, građevinara i geodeta Karlovac, 2001.

7. Znanstveni rad

7.1. Tema i nositelj projekta

- Helena Bunijevac: *Organizirano športsko djelovanje zagrebačkih željezničara*, nositelj projekta HŽM
- Helena Bunijevac: *100. obljetnica željeznice u dubrovačkome području*, nositelj projekta HŽM
- Helena Bunijevac: *Istraživanje povijesti i razvoja zagrebačkog željezničkog čvorišta*, nositelj projekta HŽM
- Helena Bunijevac: *Istraživanje željezničke povijesti u Županiji bjelovarsko-bilogorskoj*, nositelj projekta HŽM
- Helena Bunijevac: *Istraživanje željezničke povijesti u Županiji varaždinskoj*, nositelj projekta HŽM

9. Izložbena djelatnost

- *Željezničari i šport*
Galerija u predvorju - zgrada Direkcije HŽ-a, Zagreb, Mihanovićeveva 12

Dio postava izložbe *Željezničari i šport*. Snimio: D. Staničić

Vrijeme trajanja: 18. travnja – 18. svibnja
 Autorica izložbe i teksta: Helena Bunijevac
 Dokumentarna izložba fotografija i športskih priznanja
 Broj izložaka: 130 fotografija, 50 izložaka športskih priznanja i športske opreme
 Broj posjetitelja: oko 1800

10. Izdavačka djelatnost

10.1. Tiskovine

- *Željezničari i šport*, HŽ-Hrvatski željeznički muzej, katalog izložbe
- *Zagrebačko željezničko čvorište*, HŽ-Hrvatski željeznički muzej

11. Edukativna djelatnost

11.2. Predavanja

Predavanje o povijesti hrvatskoga željezničkog sustava u sklopu seminara za pripravnike održanog 16. studenog 2001. u Direkciji Hrvatskih željeznica; predavačica Helena Bunijevac

12. Odnosi s javnošću

12.1. Press

O izložbi *Željezničari i šport*, njezinu otvorenju i značenju športskog djelovanja željezničara izvijestili su tiskovni mediji (Jutarnji list, Večernji list, Željezničar, glasilo željezničara Hrvatske) te Radio-Sljeme. Novinskim napisima u Jutarnjem listu, Večernjem listu i Vjesniku praćen je tijek izvedbe restauracijskih radova na lokomotivi 125-052 na Glavnom kolodvoru Zagreb te njezino svečano otkrivanje 5. listopada 2001.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Radio Sljeme - razgovor u povodu otvorenja izložbe *Željezničari i šport*
- HRT, Panorama - razgovor o željezničkoj povijesti zagrebačkog čvorišta te o povijesti parne lokomotive JŽ 125-052

14. Ukupan broj posjetitelja

Tijekom 2001. g. Muzej je posjetilo 50 osoba.

15. Financije

Muzej nije raspolagao sredstvima za određene namjene. Sve materijalne i druge troškove vezane za djelovanje HŽM-a snosile su Hrvatske željeznice.